

ARVOKKAAT MOREENIMUODOSTUMAT

- Mormi -alue
- Reunamoreenivalli
- Natura 2000 -alue

0 500 m

GTK

Karttatuloste © Geologian tutkimuskeskus
 Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 197/MYY/2005
 Suojelualueet © Suomen Ympäristökeskus

2502000

2503000

2504000

7023000

7022000

7021000

7020000

7023000

7022000

7021000

7020000

VEHKAJÄRVENKANGAS - TUOHIMAA

VETELI

Tietokantatunnus: MOR-Y10-010 **Muodostumatyyppi:** Kumpumoreeni

Arvoluokka: 4 Karttalehti: 2332 02 Alueen pinta-ala: 120,3 ha

Korkeus: 135 m mpy Alueen suhteellinen korkeus: 15 m Muodon suhteellinen korkeus: 15 m

Moreenimuodostuman sijainti: Inventoitu alue sijaitsee Vetelin kunnan eteläkärjessä Perhon kunnan rajalla Patanan tekojärven itärannalla.

Geologia

Kivikankaan alueella on useita yksittäisiä, varsin suuria kumpumoreenimuodostumia, joita inventointiin on otettu edustamaan Vehkajärvenkankaan - Tuohimaan kahdesta kumpumoreenityypin muodostumasta koostuva kokonaisuus. Inventoitu alue rajautuu Kivikankaan alueelle tyypillisiin pienialaisiin suoalueisiin, joista kumpumoreenien kummut nousevat ympäristöä korkeammalle. Vehkajärvenkankaan - Tuohimaan kummut ovat selkeän soikeanmuotoisia siten, että ne ovat suuntautuneet muinaisen mannerjäätikön virtaussuunnan mukaisesti. Muodostumien leveys on suurimmillaan 400 - 600 metriä. Vehkajärven kummun pituus on noin 600 metriä, Tuohimaan kummulla on pitkä, muodostumaan kuuluva, suuntautunut matala häntä, joten kummun kokonaispituudeksi tulee yli kaksi kilometriä. Korkein kohta on Tuohimaan noin 135 metriä mpy kohoava kummun keskikohta, jonka suhteellinen korkeus sitä ympäröiviltä soilta on noin 15 metriä. Rinteet ovat muodostuneet hyvin selkeiksi ja ne ovat paikoitellen myös melko jyrkkiä. Kumpujen pintalohkareisuus on vähäistä, yleisesti vain alle yksi lohkarerakenteella. Alueen vapaututtua muinaisen mannerjäätikön alta se on ollut muinaisen Itämeren peitossa ja ylimmän rannan taso on ollut noin 200 metriä mpy. Vehkajärvenkangas - Tuohimaa on siis vapautunut jäätikön alta varsin syvään veteen (Eronen 1994). Inventoidulla alueella ei ole leikkauksia, mutta Tuohimaahan on tehty luotaus, jonka mukaan maapeliteen paksuus kummun lounaisosassa, maanpinnan korkeustasossa noin 130 metriä mpy on yli 15 metriä. Vehkajärvenkankaalla on rantavalli korkeustasossa noin 130 metriä mpy.

Biologia

Moreenialueella ei ole tehty kasvillisuusinventointia. Tuohimaa on lähes kokonaan harvapuustoista kangasta ja loput metsät ovat havu-, lehti- tai sekametsiä. Eteläpäässä on peltoja. Vehkajärvenkangas on suurimmaksi osaksi joko havu- tai sekametsiä. Loput metsät ovat harvapuustoista kangasta tai lehtimetsiä (Syke:CLC2000-maankäyttö/maanpeite (25m)-aineisto).

Maisema ja muut arvot

Muodostuma hahmottuu ympäristöstään korkeina mäkinä. Muodostumalta ei aukea näkymiä ympäröivään maisemaan mutta paikoin kasvillisuuden salliessa sieltä näkyy metsäistä suomalaismaa. Inventoidun alueen sisäinen maisema ei juurikaan vaihtele ja se on varsin yksitoikkoinen. Lähiympäristöä luonnehtii pienten soiden täplittämä maasto, josta moreenikummut nousevat. Alueen itäpuolella on Haukkaharjun laakeamuotoinen laajittuneesta aineksestä syntynyt harju, länsipuolella on Vehkanevan turvetuotantoalue. Noin kilometri länteen sijaitsee Pirunluolan arvokas kallioalue (KAO0100218). Noin 200 - 300 metriä itään sijaitsee 1. luokan pohjavesialue (1058451A).

Kirjallisuutta

Eronen, M. 1994. Muinaisrannat ja jääkauden jälkeinen maankuoren deformaatio Fennoskandiassa. Teoksessa: Maankohoaminen, neotektoniikka ja Itämeren rannansiirtyminen Suomessa : maaperägeologian jatkokoulutus Turun yliopistossa 11.4.1994. Turun yliopiston maaperägeologian osaston julkaisuja 78, 53-61.